

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 20. november 2024
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Mic Hedengran Helander
Sagsnr.: 2024-13811
Dok.: 3488474

Besvarelse af spørgsmål nr. 97 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 97 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 23. oktober 2024. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra ikkemedlem af udvalget (MFU) Peter Kofod (DF).

Peter Hummelgaard

/

Morten Holland Heide

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 97 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren kommentere artiklen: ”Seriesvindler frifindes efter fodfejl i statsadvokaturen: Hun var tiltalt for millionsvindel af 93-årig”, Avisen Danmark, den 23. okt. 2024, redegøre for, hvordan en fejl hos Statsadvokaten i Viborg nu betyder, at den bedrageritilfælde frifindes?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”Rigsadvokaten kan oplyse, at Sydøstjyllands Politi i 2022 efterforskede sagen. På grundlag af resultatet af efterforskningen besluttede Sydøstjyllands Politi den 29. december 2022 at opgive påtale mod den sigtede, hvilket blev meddelt sigtede og den forurettede.

Afgørelsen om at opgive påtale blev af den forurettede påklaget til Statsadvokaten i Viborg, der den 10. februar 2023 traf afgørelse om, at efterforskningen i straffesagen mod den sigtede skulle fortsætte med henblik på tiltalerejsning.

En afgørelse om at fortsætte strafforfølgningen i en straffesag skal, for at den yderligere efterforskning i sagen senere kan føre til, at der rejses tiltale, meddeles i overensstemmelse med reglerne i retsplejelovens § 724, stk. 2. I februar 2023 skulle afgørelsen have været meddelt den, der har været sigtet, med Digital Post eller anbefalet brev inden 2 måneder fra afgørelsens dato.

Da omgørelsen blev afsendt med henblik på levering i sigtedes e-boks, blev det på forsendelseskvitteringen konstateret, at forsendelsen var ”leveret”. Ved en menneskelig fejl blev det overset ved afsendelsen og på forsendelseskvitteringen, at sigtede på det tidspunkt ikke kunne modtage Digital Post, hvorfor forsendelsen ikke var blevet sendt med Digital Post til sigtedes e-boks, men i stedet blev leveret til automatisk fjernprint og sendt med almindelig B-post.

Sagen blev herefter færdigefterforsket, og der blev den 28. juni 2023 rejst tiltale i sagen.

Fejlen i forbindelse med den digitale afsendelse af afgørelsen til den sigtede blev først opdaget den 15. oktober 2024 ved hovedforhandlingens start. Omgørelsesfristen i sagen var på

dette tidspunkt sprunget med den beklagelige konsekvens, at sigtede ikke kan retsforfølges.

Uafhængigt af denne sag er der efter den 10. februar 2023 iværksat en række initiativer i anklagemyndigheden, der både i politikredsene og hos statsadvokaterne sigter mod at mindske risikoen for fejl vedrørende omgørelsesfristen. Det drejer sig bl.a. om udarbejdelse af lokale retningslinjer, skærpet fokus på sagsbehandlingen og driftsstyringen i sager med påtaleopgivelse.

Der blev endvidere iværksat et lovgivningsinitiativ i form af en ændring af retsplejeloven, lov nr. 658 af 11. juni 2024, hvorved omgørelsesfristen i retsplejelovens § 724, stk. 2, blev forlænget fra 2 til 4 måneder. Lovændringen trådte i kraft den 1. juli 2024.

Statsadvokaten i Viborg har oplyst, at man flere gange har revideret de lokale retningslinjer, senest ved årsskiftet 2024, og at statsadvokaten i anledning af den konkrete sag vil foretage et fornyet eftersyn af de lokale retningslinjer med henblik på at vurdere, om retningslinjerne i tilstrækkelig grad tager højde for lignende menneskelige fejl.

Statsadvokaten i Viborg har endvidere oplyst, at der den 10. februar 2023 blev begået en tilsvarende fejl i forbindelse med meddelelsen til endnu en sigtet i samme sagskompleks om rejsning af tiltale og genoptagelse af efterforskning i sagen. Også denne fejl blev opdaget den 15. oktober 2024.

Statsadvokaten i Viborg har herudover oplyst, at statsadvokaten ikke herefter er blevet bekendt med andre sager, hvor samme type fejl har ført til, at retsforfølgning af en sag ikke kan fortsætte.

Rigsadvokaten har noteret sig, at statsadvokaten vil foretage et fornyet eftersyn af de lokale retningslinjer med henblik på at vurdere, om disse i tilstrækkelig grad tager højde for, at lignende menneskelige fejl så vidt muligt undgås.”

Det er selvsagt problematisk og kan have alvorlige konsekvenser, når vores myndigheder begår fejl, som har betydning for muligheden for at stille en gerningsperson til ansvar for sine handlinger. Det kan ikke desto mindre være vanskeligt helt at undgå, når vores politi og anklagemyndighed hvert år behandler tusindvis af sager. Det afgørende er, at vi tager hånd om det, når der sker fejl, og at vi gør alt, hvad vi kan, for at undgå lignende fejl fremover.

Den 20. september 2023 indgik regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne), Socialistisk Folkeparti, Danmarksdemokraterne, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti, Enhedslisten, Radikale Venstre, Dansk Folkeparti og Alternativet en aftale om initiativer vedrørende omgørelsesfristen i straffesager. Som led i aftalen har vi iværksat en række initiativer, der sigter mod at mindske risikoen for fejl vedrørende omgørelsesfristen. Ved lov nr. 658 af 11. juni 2024 blev omgørelsesfristen således forlænget fra 2 til 4 måneder, ligesom der er iværksat en række tiltag ude i landets politikredse og i anklagemyndigheden med henblik på generelt at imødegå fejl vedrørende omgørelsesfristen.

Jeg håber og tror på, at vi over tid vil se en effekt af de nye tiltag, og at det vil være med til at mindske risikoen for fejl. Jeg har herudover noteret mig, at den konkrete sag har givet anledning til et fornyet eftersyn af de lokale retningslinjer med henblik på at vurdere, om retningslinjerne i tilstrækkelig grad tager højde for lignende menneskelige fejl.